

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол
від 29.08.2023р. № 2

Розробник:

завідувач кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат економічних наук, доцент Лук'янихіна О.А.

Рецензенти:

1. Професор кафедри міжнародних економічних відносин ННІ БіЕМ СумДУ,
доктор економічних наук, професор Таранюк Л.М.
2. Завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2
Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат
економічних наук, доцент Ткаченко С.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 14	08 Право 081 Право; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс <u>перший</u> Семестр <u>другий</u> Види контролю: <u>екзамен</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>26</u> ;		Лекції – <u>6</u> ;
Семінарські заняття – <u>26</u> ;		Семінарські заняття – <u>8</u> ;
Самостійна робота – <u>38</u> ;		Самостійна робота – <u>76</u> ;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття економічних знань, формування у майбутніх юристів економічного мислення – здатності пізнання найбільш суттєвих рис і взаємозв'язків економічної дійсності та співставлення своїх знань з реаліями підприємницької практики для визначення способів і методів господарсько-правового вирішення соціально-економічних та виробничих проблем.

Завдання:

- виробити бачення і розуміння економічних законів, економічних процесів та явищ минулого та сучасності; розкрити зміст економічних законів і категорій, суттєвих причинно-наслідкових зв'язків економічних процесів, форм їхнього вияву, об'єктивних внутрішніх суперечностей, подолання яких забезпечує поступальний економічний рух суспільства;
- обґрунтувати способи застосування економічних законів для вирішення господарських завдань, реалізації економічної політики у відповідності до інтересів людини, колективів, суспільства;
- обґрунтувати раціональні форми управління господарством, семінарські заходи щодо розв'язання економічних суперечностей, досягнення ефективних результатів розвитку виробництва і зростання життєвого рівня населення;
- навчити використовувати економічні знання для здійснення досліджень у галузі не тільки економіки, а й права і соціології навчити студентів працювати зі спеціальною економічною літературою;
- розвинути вміння всебічно, критично аналізувати інформацію різноманітних джерел, самостійно трактувати проблеми суспільного економічного розвитку минулого й сучасності;
- сформувати у студентів вміння використовувати методологічні й теоретичні підходи економічної науки при вирішенні соціально-економічних та виробничих проблем.

Міждисциплінарні зв'язки:

В освітньо-професійних програмах підготовки бакалавра «Основи економічної теорії» є вихідною і передувє вивченню дисциплін – «Національна економіка», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Страховання», «Менеджмент», «Основи інвестиційної діяльності», тощо. «Основи економічної теорії» також пов'язана з такими дисциплінами як «Історія держави та права України», «Господарське право».

Очікувані результати навчання: в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст категорій і законів, що характеризують загальні основи суспільного виробництва та закономірності його розвитку;
- визначення предмету і функцій економічної теорії, методів пізнання соціально-економічних процесів; сутність форм організації суспільного виробництва;
- умови виникнення, сутність, категорії і закони товарного виробництва кругообірот і оборот капіталу; закономірності формування доходів; сутність і форми суспільного відтворення, фактори економічного зростання; сутність і причини економічного розвитку;
- закономірності еволюції товарного виробництва і становлення сучасної ринкової економіки; методи і засоби державного регулювання економіки;
- особливості тіньового сектору економіки та специфіку функціонування економічних суб'єктів у ньому;
- сутність світового господарства, його структуру і розвиток, форми міжнародних економічних відносин; економічні аспекти глобальних проблем.

вміти:

- Застосовувати економічні закони для аналізу соціально-економічних явищ, подій.;
- Пояснювати вплив економічних потреб та інтересів на розвиток суспільного виробництва;
- Аналізувати вплив продуктивних сил, відносин власності та виробничих відносин в цілому, на розвиток економічних систем і моделей;
- Розраховувати показники результативності суспільного виробництва та показники економічної ефективності;
- Розраховувати ціну, коефіцієнт еластичності попиту (пропозиції);
- Розраховувати ціну товару, його собівартість;
- Визначити, до якого виду належить модель ринку;
- Виявляти характерні риси ринку праці України;
- Класифікувати підприємства відповідно до класифікаційних ознак того чи іншого виду;
- Виявляти чинники, що впливають на корупційну складову у процесах приватизації;
- Розподіляти витрати підприємства за статтями;
- Розраховувати норму і масу прибутку, рентабельність підприємства;
- Розраховувати показники суспільного відтворення системи національних рахунків;
- Характеризувати банківську систему України, формулювати напрямки удосконалення її роботи
- Визначати форму і систему заробітної плати, яку застосовують на підприємстві
- Аналізувати причини і шляхи подолання інфляції;
- Пояснювати вплив методів і засобів державного регулювання економіки на економічний розвиток;
- Аналізувати значення міжнародних економічних відносин для забезпечення економічного зростання;
- Виявляти шляхи розв'язання сучасних глобальних проблем.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціальні задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
	ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 9	Здатність працювати в команді.
	ЗК 11	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
	СК 10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. «Економічна теорія як наука».

Економіка та економічна теорія. Відображення економічної дійсності в економічній теорії.

Зародження, основні етапи та напрямки розвитку економічної теорії. Перші уявлення про економіку в стародавній Греції та християнстві. Меркантилізм. Класична політична економія: французька школа фізіократів і англійська ринкова школа. Марксистська пролетарська політична економія. Розвиток економічної думки в Україні. Основні течії сучасної світової економічної думки. Теоретична концепція Дж. Мф. Кейнса та її розвиток. Маржиналізм. Неокласичний напрям в економічній

теорії. Монетаризм. Інституціонально-соціологічна концепція. Неоліберальна і неоконсервативна доктрина. Неокласичний синтез.

Сучасна українська економічна думка в період трансформаційних процесів у національному господарстві, її значення для економічної практики.

Визначення предмету економічної теорії, політичної економії та „Економікс”. Система економічних відносин та їх структура. Три фундаментальні проблеми економічної організації. Економічні категорії, економічні закони й економічні закономірності.

Методи вивчення економічних процесів, їх структура та специфіка, застосування в економічній теорії. Позитивна і нормативна економічна теорія.

Функції і структура економічної теорії. Економічна теорія в системі економічних наук, та її значення в формуванні наукової економічної політики. Роль економічної теорії в становленні світогляду сучасного економічного мислення юристів та працівників правоохоронних органів.

ТЕМА № 2. «Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати»

Сутність і цілі суспільного виробництва як основи життя і розвитку людського суспільства. Економічний кругообіг: виробництво, розподіл, обмін і споживання.

Економічні потреби суспільства, їх суть і класифікація. Закон зростання потреб. Закон Енгеля. Економічні інтереси, їх суть і взаємозв'язок з потребами. Економічні суперечності – джерело соціально-економічного прогресу. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів.

Сутність ресурсів і факторів виробництва. Марксистська теорія особистого і речового факторів виробництва та їх складових. Класифікація економічних ресурсів в „Економікс”: земля, капітал, праця й підприємницькі здібності. Сучасний розвиток і поєднання факторів виробництва. Людина як головний фактор виробництва та її основні моделі в економічній науці.

Продукт як втілення цілей виробництва. Одиничний і суспільний продукт, його матеріально-речовий склад і вартісна оцінка: матеріальні витрати, необхідний і додатковий продукт.

Соціальна й економічна ефективність виробництва. Закон економії часу. Виробнича функція та її значення. Виробничий потенціал і крива (межа) виробничих можливостей. Альтернативний вибір в економіці.

Тіньовий сектор суспільного виробництва, його масштаби, структура, проблеми правової протидії та легалізації.

ТЕМА № 3. «Економічні системи суспільства і відносини власності»

Економічна система суспільства, сутність, структура, ступінь розвитку. Продуктивні сили, економічні відносини і механізм господарювання. Формацийний і цивілізаційний підходи до класифікації економічних систем. Сучасні економічні системи, їх характерні риси.

Особливості формування сучасної економічної системи в Україні.

Економічний зміст власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Реалізація виробничих відносин власності. Право власності. Володіння, користування, розпорядження. Місце відносин власності в економічній системі суспільства. Історичні типи, види та форми власності. Багатоманітність сучасних форм власності. Приватна, колективна, державна і змішана форми власності. Акціонерна власність.

Сучасні тенденції розвитку економічних відносин власності в Україні. Роздержавлення та приватизації власності в Україні: сутність, значення для формування ринкової економіки в Україні, постприватизаційні проблеми.

ТЕМА № 4. «Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей»

Загальні форми суспільного виробництва. Умови перетворення натурального господарства в товарне. Суспільний поділ праці та відносна відокремленість товаровиробника. Основні риси і форми натурального і товарного виробництва. Безпосередньо суспільне виробництво.

Продукт праці. Натуральний продукт. Товар і його властивості. Послуга. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі. Конкретна і абстрактна праця. Індивідуальна і суспільна праця. Продуктивність праці, інтенсивність праці та їх вплив на величину вартості товару. Проста і складна праця. Закон вартості та його роль у розвитку товарного виробництва. Альтернативні теорії вартості.

Еволюційний розвиток обміну та форми вартості. Відносна і еквівалентна форма вартості. Виникнення грошей та їх суть. Функції грошей. Закони обігу грошей. Сутність грошового обігу, грошові системи. Сучасні зміни у грошовому обігу.

ТЕМА №5. «Теорія капіталу»

Перетворення грошей у капітал. Загальна формула капіталу та її суперечності. Процес самозростання вартості. Соціально-економічна сутність капіталу. Альтернативні теорії капіталу. Людський капітал. Соціальний капітал. Інтелектуальний капітал.

Постійний і змінний капітал. Реальний і фіктивний капітал. Кримінальний капітал та його форми.

ТЕМА №6. «Ринок як економічна форма організації функціонування економіки»

Поняття ринку, його основні ознаки та умови існування. Суб'єкти і об'єкти ринку. Функції ринку. Етапи розвитку і структура ринку. Ринковий механізм саморегулювання економіки. Теорії і моделі розвитку ринкового господарства

Конкуренція і моделі ринків. Класифікація ринків і загальні основи їх функціонування.

Вади ринку. Соціальна ринкова економіка.

Інфраструктура ринку, її функції та основні елементні блоки. Біржі: характеристика, функції. Банки, небанківські фінансові установи.

Основні елементи ринкового механізму: попит, пропозиція, ринкова ціна, економічна конкуренція.

Механізм функціонування ринку. Попит і його детермінанти. Закон і крива попиту. Еластичність попиту. Пропозиція і її детермінанти. Закон і крива пропозиції. Еластичність пропозиції.

Взаємодія попиту і пропозиції. Кон'юнктура ринку. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна.

ТЕМА №7 «Конкуренція і монополія в ринковій економіці»

Конкуренція: суть і роль в розвитку економіки. Закон конкуренції.

Сутність, основні види, форми та методи конкуренції. Сучасні методи конкурентної боротьби.

Історичні тенденції та причини монополізації. Сутність монополії та її класифікація: типи, види і форми. Стійкі форми сучасних монополістичних об'єднань: картель, синдикат, трест, концерн, конгломерат. Антимонopolьне законодавство і захист конкуренції. Особливості антимонopolьної політики та демонополізації в Україні.

ТЕМА №8. «Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин»

Сутність, умови та функції підприємництва. Організаційно-економічні форми підприємництва. Суб'єкти, об'єкти та види підприємництва.

Сутність та основні ознаки фірми. Класифікація фірм за формами власності, видами та характером господарської діяльності, організаційно-правовими формами, розміром. Управління фірмою: сутність, методи, функції, стилі. Менеджмент. Маркетинг.

Капітал фірми як матеріальна основа підприємницької діяльності. Кругообіг і обіг підприємницького капіталу. Три стадії і три функціональні форми кругообігу промислового капіталу. Сутність, час і швидкість обороту капіталу. Основний і оборотний капітал, основні і оборотні засоби. Фізичний та моральний знос. Амортизація. Показники ефективного використання капіталу фірми.

ТЕМА №9. «Витрати виробництва, ціна і прибуток»

Сутність витрат виробництва. Собівартість продукції, її структура та шляхи зниження. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”. Явні (зовнішні) бухгалтерські витрати і неявні (внутрішні) витрати. Постійні і змінні витрати. Економічні (вмінені) або альтернативні витрати. Середні і граничні витрати виробництва. Закон спадної віддачі і правило найменших витрат.

Прибуток як економічна категорія. Альтернативні теорії прибутку. Види прибутку. Середній і монопольно високий прибуток. Бухгалтерський, нормальний і економічний прибуток. Балансовий і чистий прибуток. Розподіл прибутку. Підприємницький дохід. Норма прибутку, фактори, що впливають на їх величину. Рентабельність. Кримінальні прибутки, їх джерела і шляхи боротьби з ними.

Сутність, функції і структура ціни. Фактори, що впливають на ціну товару. Класифікація цін. Теорії і методи ціноутворення. Лібералізація і державне регулювання цін.

Вплив трансакційних витрат на формування тіньового сектору економіки.

ТЕМА №10. «Ринок праці і заробітна плата»

Робоча сила як товар, його фактори: вартість, споживна вартість. Умови перетворення робочої сили на товар. Виробництво додаткової вартості як показник ефективності використання найманої праці.

Сутність, специфіка і структура ринку праці та механізм його функціонування. Біржа робочої сили та механізм її діяльності. Особливості формування національного ринку праці в Україні. Регулювання ринку праці в Україні. Державна політика у сфері зайнятості.

Сутність і функції заробітної плати. Теорії заробітної плати. Види заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Прожитковий мінімум. Форми і система заробітної плати. Фактори, що впливають на заробітну плату на ринку праці.

Диференціація заробітної плати. Система соціально-трудового партнерства. Основні напрямки вдосконалення відносин у сучасних умовах. Тінізація заробітної плати, шляхи її протидії.

ТЕМА №11. «Ринок землі. Земельна рента»

Природні ресурси як товар: їх роль та специфіка. Земля як фактор виробництва та об'єкт економічних відносин. Ринок землі: попит, пропозиція і ціна. Аграрні відносини, їх особливості та структура. Сутність і механізм утворення основних форм земельної ренти: диференціальної першого та другого роду, абсолютної та монопольної. Орендна плата. Агропромисловий комплекс (АПК), його

функції та структура. Особливості підприємницької діяльності в агропромисловому комплексі України. Сучасна аграрна реформа в Україні. Ринок кримінального привласнення і використання землі та інших природних ресурсів.

ТЕМА №12. «Відтворення й економічне зростання в національній економіці»

Суспільне відтворення: зміст, структура. Просте і розширене відтворення. Типи розширеного відтворення. Екстенсивний тип. Інтенсивний тип. НТР і структурні зрушення в національній економіці.

Показники суспільного відтворення системи національних рахунків (СНР). Теоретичні основи і значення показників СНР (валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт, національний дохід, особистий дохід). Фонд споживання і фонд нагромадження.

Поняття економічного зростання й економічного розвитку. Чинники економічного зростання.

Макроекономічна рівновага і циклічність економічного розвитку. Циклічність розвитку національної економіки. Фази циклу та їх зміст. Види економічних циклів.

Економічні кризи: види, причини, сутність і шляхи подолання. Державне антициклічне регулювання, його форми і методи.

Макроекономічні явища. Безробіття: сутність, види, наслідки, методи подолання. Закон Оукена. Інфляція як негативне соціально-економічне явище. Суть, причини, типологія і шляхи подолання інфляції. Антиінфляційна політика. Кримінальні фактори в економіці України як чинник економічної нестабільності і шляхи боротьби з ними.

ТЕМА №13. «Господарський механізм. Засоби і методи державного регулювання економіки»

Сутність, функції і структура господарського механізму. Моделі господарського механізму: ринковий, державний і змішаний.

Теоретичні основи державного регулювання економіки. Функції держави в ринковій економіці: законодавча, стабілізуюча, розподільча. Економічні функції держави. Провали ринку.

Основні напрями, форми і методи державного регулювання економіки: адміністративні (прямі) і економічні (непрямі). Політика державного регулювання економіки: сутність і види. Грошово-кредитна політика. Податково-бюджетна політика. Структурна та інноваційна політика. Зовнішньоекономічна політика.

Сутність, функції і структура фінансової системи в суспільному відтворенні. Державний бюджет і бюджетна політика в Україні. Доходи і видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит і державний борг, шляхи їх подолання.

Податкова система і податкова політика держави. Сутність податків, їх функції і класифікація. Крива Лаффера. Податкова реформа в Україні.

Банківська система. Поняття банку, його функції і види. Операції і прибуток банків. Методи сучасної монетарної політики НБУ. Сучасна кредитна система. Сутність, функції і форми кредиту та його роль у розвитку макроекономічних процесів. Банки і банківський прибуток.

Спеціальні кредитно-фінансові інститути. Фінансова безпека. Відмивання „брудних грошей” – одна з загроз в економічній безпеці держави. Захист банківської системи від кіберзлочинності.

Соціальна політика держави: справедливість та соціальний захист. Державна політика доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині

ТЕМА №14. «Сучасне світове господарство, тенденції його глобалізації та інтеграції»

Виникнення, сутність і основні етапи розвитку світового господарства.
Структура сучасного світового господарства.

Основні форми міжнародних економічних відносин (МЕВ). Міжнародна торгівля. Вивіз капіталу і міжнародна інвестиційна діяльність. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародне наукове співробітництво. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень інтернаціоналізації господарського життя. Міжнародний бізнес. Вільні економічні зони (ВЕЗ), офшорні центри і транснаціональні корпорації (ТНК).

Глобальні економічні проблеми сучасної цивілізації і шляхи їх розв'язання. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство. Злочинність у сфері міжнародних економічних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №2							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	6	2	2		-	2	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	6	2	2		-	2	
Тема № 3: Економічна система суспільства і відносини власності	7	2	2		-	3	
Тема № 4: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	7	2	2		-	3	
Тема № 5: Теорія капіталу	3	—	—		-	3	
Тема №6: Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	7	2	2		-	3	
Тема №7: Конкуренція і монополія в ринковій економіці	7	2	2		-	3	
Тема №8: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	7	2	2		-	3	
Тема №9: Витрати виробництва, ціна і прибуток	6	2	2		-	2	
Тема №10: Ринок праці і заробітна плата	7	2	2		-	3	
Тема №11: Ринок землі. Земельна рента	7	2	2		-	3	
Тема №12: Відтворення й економічне зростання в національній економіці	7	2	2		-	3	
Тема №13: Господарський механізм. Засоби і напрями державного регулювання економіки	7	2	2		-	3	
Тема №14. Сучасне світове господарство, тенденції його глобалізації та інтеграції	6	2	2			2	
Всього за семестр №2:	90	26	26		—	38	Екзамен

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №2							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	8	2			-	6	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	8		2		-	6	
Тема № 3: Економічна система суспільства і відносини власності	6				-	6	
Тема № 4: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	8		2		-	6	
Тема № 5: Теорія капіталу	4	-			-	4	
Тема №6: Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	8	2			-	6	
Тема №7: Конкуренція і монополія в ринковій економіці	4				-	4	
Тема №8: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	6	-			-	6	
Тема №9: Витрати виробництва, ціна і прибуток	6				-	6	
Тема №10: Ринок праці і заробітна плата	6		2		-	4	
Тема №11: Ринок землі. Земельна рента	6				-	6	
Тема №12: Відтворення й економічне зростання в національній економіці	8				-	8	
Тема №13: Господарський механізм. Засоби і напрями державного регулювання економіки	8	2	2		-	4	
Тема №14. Сучасне світове господарство, тенденції його глобалізації та інтеграції	4					4	
Всього за семестр №2:	90	6	8		–	76	Екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

		Література:
Тема № 1: Економічна теорія як наука		
1	1. Законспектувати і вивчити програмні питання (ДСР) 1. Економікс” – сучасна західна економічна теорія 2. Основні етапи розвитку економічної теорії 3. Розвиток економічної думки в Україні 4. Позитивна і нормативна економічна теорія 5. Економічна політика – наукова основа економічної теорії.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.17-25 (Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.49-58, с.77-80 Н1 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.5-48
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання (ДСР): 1.Соціальна ефективність суспільного виробництва. 2.Межа виробничих можливостей і проблеми економічного вибору. 3.Закон спадної граничної корисності продукту.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.44-57 (Чухно А. А., 2010.), с. (Камінська Т. М., 2018). с.31-47, 8-66. Д(Економічна ефективність vs соціальна справедливість..., 2017), Д(Чернявський С. С. та ін., 2017)
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема №3 : Економічна система суспільства і відносини власності		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Приватизація: сутність, принципи, наслідки. 2. Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріального розвитку.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.25-44 (Камінська Т. М., 2018). с.31-47
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 4: Товарне виробництво, гроші. Теорії вартості		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Трудова теорія вартості та її альтернативні концепції. 2. Гроші і їх функції, еволюція форм.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.44-63 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.82-95
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 5: Теорія капіталу		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання : 1. Перетворення грошей на підприємницький капітал і механізм самозростання додаткової вартості 2. Капітал як економічна категорія та його альтернативні	Н3, Н7, Н18-20, Н39, Н41, Н10, Н22, Н25 О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В.,

	теорії 3. Структура і форми капіталу 4. Кругообірот і оборот підприємницького капіталу	<i>Прокопенко В.Ю. та ін., 2015), С.91-96 (Камінська Т. М., 2018.), С.119-126</i> Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.197-210
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 6: Ринок як економічна форма організації функціонування економіки		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Моделі ринкової економіки. 2. Товарна біржа в інфраструктурі ринку. 3. Фондова біржа в інфраструктурі ринку. 4. Еластичність попиту і пропозиції. 5. Домогосподарства як суб'єкти ринкової економіки	<i>О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін., 2015), С.63-70</i> Н3, Н7, Н8, Н 20-21, Н31, Н41, Н10, Н22, Н25 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.121-125
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 7: Конкуренція і монополія		
	Законспектувати і вивчити програмні питання 1. Форми монополістичних об'єднань та їх характеристика. 2. Рейдерство як метод нечесної конкуренції	Н3, Н7, Н8, Н 20-21, Н31, Н41, Н10, Н22, Н25 <i>О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін., 2015), С.76-89</i> Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.110-121
2	Скласти словник термінів до теми.	
	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-130
Тема № 8: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Основи сучасної теорії фірми 2. Управління сучасною фірмою: сутність, методи, стилі. 3. Маркетинговий менеджмент	<i>О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін., 2015), С.109-116 (Камінська Т.М., 2018), с.99-105</i> Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.114-163, с.197-200, с. 285-290; Д(Підприємництво, 2018), с.16-35, 304-324 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.153-158
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема №9: Витрати виробництва, ціна і прибуток		

1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1.Альтернативні теорії прибутку 2.Доходи фірми 3.Методи ціноутворення у ринковій економіці	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.190-195, с.116-132; Д (Підприємництво, 2018), с.16-35, 304-324 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.159-177
2	Скласти словник термінів до теми.	
Тема № 10: : Ринок праці і заробітна плата		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Мінімальна заробітна плата та прожитковий мінімум 2. Біржа праці. 3. Тіньова заробітна плата: причини і наслідки явища.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.96-98, 99-101. (Камінська Т. М., 2018) С.115-119 Н 9,10,14,16, 23,26,38, Д (Каліна А.В., 2015), с. 115-131; Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.178-195
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті *	Наукові статті 1-114
Тема № 11: Ринок землі. Земельна рента.		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання : 1. Ринок землі: попит і пропозиція, ціна 2. Види і форми утворення земельної ренти	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.98-99. Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.214-223
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті	Наукові статті 1-130
Тема № 12: Відтворення і економічне зростання в національній економіці		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1. Економічні цикли: види. 2. Економічні кризи: види, причини. 3. Інфляція: сутність, причини, наслідки, методи подолання. 4. Безробіття як макроекономічне явище.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.132-169. Д (Економічна ефективність vs соціальна справедливість..., 2017), Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.331-338
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 13: Господарський механізм. Засоби і напрями державного регулювання економіки		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання: 1.Національні моделі державного регулювання економіки 2.Соціальна політика. Коефіцієнт Джині. Крива Лоренца	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін.,2015), С.210-214. 163-197.

	3. Роль і види кредиту в економіці.	Д (Економічна ефективність, моногр., 2019) Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.222-243; Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.383-400
2	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114
Тема № 14: Сучасне світове господарство і тенденції його глобалізації		
1	Законспектувати і вивчити програмні питання (ДСР): 1. Глобалізація економіки як тенденція світового розвитку: переваги, недоліки. 2. Глобальні проблеми сучасності- способи розв'язання.	О1(Ларіна Т.Ф., Павленко Н.В., Прокопенко В.Ю. та ін., 2015), С.227-255 Д(за заг. ред. Л.С. Шевченко, 2016), С.405-416
	Скласти словник термінів до теми.	
3	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 1-114

* – анотація наукової статті пишеться студентом у кількості 1 на семестр

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Тема 1. Економічна теорія як наука

1. Економічна теорія на початку третього тисячоліття.
2. Вексок М.І. Туган-Барановського в розвиток світової економічної науки.
3. Значення економічної теорії для сучасних соціально-економічних перетворень в Україні.
4. Розвиток економічної думки в Україні.
5. Економічна теорія – основа наукової економічної політики.
6. Економічна теорія як теоретико-методологічна база всієї системи економічних наук.
7. Еволюція наукових поглядів на предмет економічної теорії.
8. Позитивна і нормативна економічна теорія.
9. «Економікс» і основні течії сучасної економічної теорії.
10. Нобелівські лауреати у галузі економіки

Тема 2. Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати

11. Підвищення ефективності виробництва – основа досягнення європейських стандартів рівня життя в Україні.
12. Тіньове виробництво та його вплив на структурне трансформування української економіки.
13. Місце і роль людини у системі сучасного суспільного виробництва.
14. Науково-технічна революція і структурні зміни у сучасному суспільному виробництві.
15. Місце і роль тіньової економіки у системі сучасного суспільного виробництва.
16. Ефективність суспільного виробництва і шляхи його підвищення.
17. Закон зростання потреб та механізм його дії.
18. Межа виробничих можливостей національної економіки України.
19. Альтернативний вибір в економіці.
20. Економічний закон поділу праці.
21. Економічні інтереси – рушійна сила соціально-економічного розвитку.

Тема 3. Економічна система суспільства і відносини власності

22. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування сучасної економічної системи.
23. Еволюція економічної злочинності у процесі розвитку економічних систем.
24. Шляхи боротьби з кримінальними процесами у ході трансформації економічної системи.
25. Україна у системі загальноцивілізаційного процесу.
26. Формування основ постіндустріальної цивілізації.
27. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.
28. Сучасна змішана економіка.
29. Командно-адміністративна система господарювання.
30. Кримінальні процеси в ході трансформації відносин власності в Україні.
31. Концепція переходу України до соціально орієнтованої ринкової економіки.
32. Теорія порівняльних економічних систем.
33. Реформування власності в Україні та його соціально-економічні наслідки.

Тема 4. Товарне виробництво, гроші. Теорії вартості

34. Альтернативні теорії вартості.
35. Концепції грошей у світовій економічній науці.
36. Закон вартості та його вплив на підприємницьку діяльність.
37. Історія українських грошей і грошова реформа в Україні та її наслідки.
38. Природа сучасних змін у грошовому обігу.
39. Грошова система, її типи та розвиток.
40. Сучасне фальшивомонетництво, його наслідки і шляхи протидії.
41. Антиінфляційна політика й особливості інфляційного процесу в Україні.

Тема 5. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки

42. Еволюція наукових поглядів на ринок як економічну категорію.
43. Сучасні моделі економіки ринкового типу.
44. Співвідношення права, моралі і етики в ринкових відносинах.
45. Ринкова інфраструктура й особливості її формування в Україні.
46. Модель ринкового саморегулювання економіки.
47. Кримінальні форми ринкових відносин і шляхи боротьби з ними.
48. Основні напрямки діяльності Сумської агропромбінжі.
49. Концепція „економіки пропозиції”.
50. Закони попиту і пропозиції та їх вплив на підприємницьку діяльність.
51. Теорія рівноваги Леона Вальраса.

Тема 6. Конкуренція і монополія

52. Економічний закон конкуренції.
53. Концепція конкурентних переваг М.Е. Портера.
54. Демонізація економіки в Україні.
55. Антимонопольне законодавство і захист конкуренції в Україні.
56. Монополія та ефективність виробництва.

Тема 7 Теорія капіталу

58. Теорія „людського капіталу”.
59. Теорія нової експлуатації.
60. Механізм функціонування фондової біржі в Україні.
61. Соціальний капітал.

Тема №8. Ринок праці і заробітна плата

62. Механізм виникнення і функціонування ринку праці в Україні.
63. Динаміка рівня життя в Україні у ХХІ сто. Та система показників його оцінки.
64. Державна політика зайнятості та соціальний захист населення.
65. Ефект заміщення і ефект доходу на ринку праці.

66. Японський досвід довічного наймання робочої сили.
Тема №9. Ринок землі. Земельна рента
67. Теорія земельної ренти.
68. Проблеми формування ринку землі в Україні.
69. Теоретичні основи агробізнесу і його розвиток в Україні.
Тема №10. Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин
70. Фірма як економічний інститут ринкової економіки.
71. Світовий досвід і проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
72. Фонди фірми та ефективність їх використання.
73. Корпоративний капітал та його форми.
Тема №11. Витрати виробництва, ціна і прибуток
74. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”.
75. Альтернативні теорії прибутку.
76. Факторний аналіз прибутку і шляхи його збільшення.
Тема №12. Відтворення й економічне зростання в національній економіці.
77. Система національних рахунків України та її зв'язок із економічною політикою держави.
78. Основні макроекономічні показники, їх сутність та методи обчислення.
79. Методи розрахунку ВВП за витратами та прибутками.
80. Валовий національний продукт: натуральний та вартісний склад.
81. Кримінальні фактори в економіці України як чинники економічної нестабільності і шляхи боротьби з ними.
82. Економічне зростання та проблеми збереження екологічного середовища в Україні.
83. Циклічність як форма економічного розвитку.
Тема №13. Господарський механізм. Засоби і напрями державного регулювання економіки
84. Особливості державного регулювання економіки перехідного періоду України.
85. Держава як суб'єкт економічних відносин.
86. Економічні функції держави.
87. Модель ринкового саморегулювання економіки.
88. Господарський механізм змішаної економіки.
- 89.** Роль права у забезпеченні ефективності функціонування господарського механізму.
90. Кредит: сутність, функції і форми, роль у розвитку макроекономічних процесів.
91. Бюджетний дефіцит і державний борг: шляхи подолання.
92. Податкова реформа в Україні.
93. Соціальна політика в Україні.
94. Соціальне партнерство: досвід і проблеми.
Тема 14. Сучасне світове господарство і тенденції його глобалізації та інтеграції
95. Інтернаціоналізація господарського життя в сучасних умовах.
96. Вивіз капіталу і міжнародний кредит.
97. Світова торгівля товарами та послугами. Сучасні тенденції розвитку міжнародних торгових відносин.
98. Європейська економічна співдружність: історія та сучасність.
99. Проблеми євроінтеграційного курсу України.
100. Глобальні проблеми людства та шляхи їх розв'язання.
101. Проблеми залучання іноземних інвестицій в національну економіку України.
102. Необхідність та умови інтеграції економіки України у світове господарство
103. Актуальні питання міграції у Європі та в Україні.

5.1.2. Теми курсових робіт –не передбачено навчальним планом

5.1.3. Теми наукових робіт

1. Наукові погляди на власність як економічну та юридичну категорії.
2. Економічна теорія прав власності як „правил гри” в господарській системі.
3. Трансформація відносин власності в Україні.
4. Структурно-інноваційна перебудова виробництва – основа сталого розвитку вітчизняної економіки.
5. Економічне зростання і проблема збереження екологічного середовища в Україні.
6. Сучасна трансформація основних виробничих факторів
7. Негативні наслідки приватизаційних процесів в Україні.
8. Трансакційні витрати: сутність роль в економіці
9. Сучасні напрями конкурентної політики в Україні.
10. Сучасний стан безробіття в Сумській області.
11. Проблеми і перспективи розвитку малого бізнесу в Сумській області.
12. Соціальне партнерство як фактор подолання трудової експлуатації.
13. Державний борг України: причини, масштаби і шляхи подолання.
14. Підвищення ефективності виробництва – основа досягнення європейських стандартів рівня і якості життя.
15. Стан і шляхи подолання інфляції в Україні.
16. Основні напрями удосконалення заробітної плати.
17. Можливі наслідки інтеграції України до СОТ та ЄС.
18. Розвиток підприємницьких структур бізнесу в умовах глобалізації та європейської інтеграції.
19. Соціальний захист населення: проблеми та особливості.
20. Державне регулювання розвитку регіонів в умовах ринку.
21. Державна та ринкова складові регулювання соціально-економічного розвитку регіону.
22. Регіональна економічна політика як складова економічної політики держави.
23. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування сучасної економічної системи.
24. Соціально-орієнтована ринкова економіка: сутність та проблеми функціонування
25. Механізм забезпечення економічної безпеки країни.
26. Сутність і масштаби тіньової економіки в Україні.
27. Тінізація економіки Сумської області.
28. Наслідки та шляхи подолання тіньової економіки.
29. Наркобізнес як фактор загрози національній безпеці.
30. Фальшивомонетництво: наслідки і шляхи протидії.
31. Проблема кіберзлочинності.
32. Фондовий ринок і проблеми фінансової безпеки.
33. Корупція і актуальні проблеми боротьби з нею.
34. Торгівля людьми і актуальні проблеми боротьби з нею.
35. Проблеми захисту інтелектуальної власності в Україні.
36. Деякі питання фіктивного банкрутства.
37. Технології відмивання „брудних” грошей.
38. Ринок кримінального використання природних ресурсів.
39. Актуальні питання міграції у Європі та в Україні.
40. Втрата трудового потенціалу України внаслідок міграційних процесів.

6. Методи навчання

Аудиторні заняття проводяться у формі читання проблемно-евристичних лекцій; бінарних занять, семінарських занять, на яких студенти і слухачі повинні якісно опрацювати новий матеріал на рівні вмінь і навичок, закріпити отримані теоретичні знання.

Семінар є активною формою навчального процесу, який передбачає обговорення під керівництвом викладача підготовлених студентами доповідей і повідомлень чи проблемного питання, участь студентів у дискусіях, виступи з доповненнями до відповідей колег. На семінарах студенти розширюють, поглиблюють і зміцнюють набуті на лекціях і під час самостійної роботи знання, накопичують у пам'яті нові факти, положення, вчать критично аналізувати документи і матеріали, набувають навиків публічних виступів, ведення полеміки, обстоювання власних поглядів, виробляють уміння користуватися науковою термінологією й поняттями.

Методика вивчення навчальної дисципліни в цілому передбачає впровадження педагогіки співробітництва, комунікативної культури, педагогічного спілкування викладачів зі студентами, їх професійної етики, навчання майбутніх фахівців умінню взаємодій з людьми, керуванню колективами.

Методика викладання також передбачає оптимальне співвідношення теоретичного і практичного навчання, що дозволяє отримати у встановлені терміни студентами глибоких теоретичних знань, практичних навичок і вмінь з даної дисципліни. Забезпечується впровадження в освітній процес найновіших досягнень юридичної та економічної науки, передового педагогічного досвіду.

Для цього використовується повний комплекс основних методів навчання: словесний, наочний і практичний. З метою інтенсифікації процесу навчання, вдосконалення контролю за засвоєнням матеріалу курсу використовуються як традиційні методи викладання (від простого до складного, індукції і дедукції, повторення, звернення, послідовність, взаємозв'язок, методу аналогій, прийому переліку, форм запитань-відповідей), так і впроваджуються програмоване навчання та програмований контроль знань, ділові ігри, контрольні завдання, розв'язання задач тощо. Удосконалення методики передбачає широке використання технічних засобів і активних форм навчання (лекцій-дискусій, ділових ігор, тестів різного рівня складності).

Науковими і методологічними основами навчальної дисципліни виступають першоджерела класиків економічної теорії, досягнення світової економічної науки, сучасна практика ринкової трансформації в Україні та інших країнах.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

7.1. Контрольні питання, які виносяться на підсумковий контроль (екзамен).

1. Зародження і основні етапи становлення розвитку економічної теорії: меркантилізм, класична політекономія, марксистська політекономія, історична школа та маржиналізм.
2. Економіка і основні напрямки сучасної економічної теорії: неокласицизм, інституціоналізм, кейнсіанство, неокласичний синтез, сучасна марксистська економічна теорія.
3. Розвиток економічної думки в Україні.
4. Визначення предмету економічної теорії у співвідношенні з політекономією та Економікс.

5. Функції і структура економічної теорії та її місце в системі економічних наук. Економічна теорія – основа наукової економічної політики.
6. Загальні (філософські), загальнонаукові і спеціальні методи економічної теорії.
7. Позитивна і нормативна економічна теорія.
8. Категорії і закони економічної теорії та їх класифікація.
9. Економічні потреби, їх сутність і структура.
10. Закон зростання потреб і обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.
11. Економічні інтереси, їх види та координація.
12. Зміст і організаційно-економічні форми суспільного поділу і кооперації праці.
13. Економічний закон поділу праці. Абсолютні і порівняльні переваги спеціалізації.
14. Поняття економіки і економічної системи суспільства, їх структура і критерії класифікації. Загальний економічний закон розвитку економіки (закон адекватності).
15. Сучасні типи економічних систем: традиційна, ринкова, перехідна, змішана.
16. Юридичний і економічний зміст власності. Історичний розвиток домінуючого об'єкту і суб'єктів власності.
17. Історичні типи, види і форми власності. Багатоманітність сучасних форм власності.
18. Роздержавлення і приватизація власності в Україні. Кримінальні процеси в ході трансформації відносин власності.
19. Сутність і структура суспільного виробництва як основи життя і розвитку людського суспільства.
20. Ресурси і фактори виробництва, їх взаємодія і розвиток. Зростаюча роль людського фактора.
21. Соціальна і економічна ефективність суспільного виробництва, їх сутність і показники.
22. Загальні форми суспільного виробництва. Виникнення, сутність і форми товарного виробництва.
23. Товар і його властивості. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі.
24. Закон вартості, механізм його дії та функції. Альтернативні теорії вартості.
25. Марксистська теорія еволюції форми вартості і виникнення грошей. Альтернативні політекономічні концепції походження грошей.
26. Сутність і функції грошей. Історичні форми грошей.
27. Грошова система і сучасні зміни у грошовому обігу.
28. Закони грошового обігу і методи його регулювання.
29. Суть, причини, типологія і шляхи подолання інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні.
30. Виникнення, сутність і функції ринку..
31. Система і структура ринку: типи, моделі і види.
32. Інфраструктура сучасного ринку.
33. Особливості становлення ринкових відносин в Україні. Соціально орієнтована ринкова модель для України.
34. Попит і його детермінанти. Закон попиту.
35. Пропозиція та її детермінанти. Закон пропозиції.
36. Ринкова ціна та ціноутворення.
37. Цінова еластичність попиту і пропозиції та її основні моделі.
38. Конкуренція: сутність, види і форми та роль у розвитку економіки. Закон конкуренції.
39. Причини виникнення, сутність монополій та їх класифікація.
40. Сучасні форми монополістичних об'єднань.
41. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство і демонополізація в Україні.

42. Товарна біржа: сутність, функції та механізм діяльності.
43. Перетворення грошей у капітал і виробництво додаткової вартості, її норма, маса і способи збільшення.
44. Соціально-економічний зміст капіталу та його структура.
45. Фондова біржа та механізм її функціонування.
46. Робоча сила як товар та її властивості.
47. Ринок робочої сили (праці) і його структура. Особливості формування національного ринку праці в Україні.
48. Біржа робочої сили і механізм її функціонування. Державна служба зайнятості в Україні.
49. Ринок землі: попит, пропозиція і ціна.
50. Природні ресурси як товар, їх роль та специфіка.
51. Аграрні відносини та їх специфіка. Сучасна аграрна реформа в Україні.
52. Сутність і механізм утворення основних форм земельної ренти.
53. Агропромисловий комплекс (АПК), його функції і структура.
54. Сутність, функції та види заробітної плати.
55. Форми і системи заробітної плати та її диференціація.
56. Прибуток: суть та механізм утворення. Норма і маса прибутку, рентабельність.
57. Позичковий капітал та позичковий відсоток. Підприємницький дохід.
58. Рента та орендна плата як форма доходу від власності.
59. Сутність, функції види та роль підприємництва. Розвиток підприємництва в Україні.
60. Підприємства (фірма), його основні види та організаційно-правові форми.
61. Кругообірот і оборот підприємницького капіталу.
62. Торговий капітал і норма прибутку торгового бізнесу.
63. Сутність витрат виробництва та їх види. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”.
64. Сутність і механізм розподілу доходів.
65. Національна економіка: сутність, структура і особливості.
66. Сукупність і багатогранність суспільного відтворення та його типи.
67. Відтворювальна структура сукупного суспільного продукту і теорія реалізації.
68. Сучасні форми суспільного продукту та макроекономічні показники за системою національного рахівництва (СНР).
69. Тіньовий сектор в економічному відтворенні, його масштаби, та особливості в економіці України.
70. Нагромадження як матеріальна основа розширеного відтворення.
71. Зміст економічного зростання, його показники, типи і чинники.
72. Сучасні теорії і моделі економічного зростання.
73. НТР як рушійна сила сучасного економічного зростання.
74. Економічна рівновага, циклічні коливання і кризи в економіці та антициклічне регулювання.
75. Теоретичні основи і моделі державного регулювання економіки.
76. Основні форми і методи державного регулювання ринкової економіки.
77. Необхідність, сутність і функції фінансів. Фінансова система та її структура.
78. Державний бюджет, його формування і використання. Бюджетний дефіцит і державний борг.
79. Система оподаткування і фіскальна політика.
80. Банки, їх функції і види. Методи сучасної монетарної політики НБУ.
81. Сутність, функції і форми кредиту.
82. Виникнення, сутність і основні етапи розвитку світового господарства.
83. Структура сучасного світового господарства. Проблеми інтеграції України у світове і господарство.

84. Основні форми міжнародних економічних відносин (МЕВ) та їх коротка характеристика.

85. Глобальні економічні проблеми сучасної цивілізації і шляхи їх розв'язання.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є екзамен; тести; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни. У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках студентів (слухачів), залікових книжках. **Присутність здобувачів освіти на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо студент (слухач) не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали на навчальній дисципліні} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Студент (слухач), який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*роботу на семінарських заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедрою визначено такі вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, підготувати презентацію за темою доповіді	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

При формуванні системи критеріїв оцінювання якості навчання враховуються: 1) рівень знань; 2) навички самостійної роботи; 3) уміння застосувати знання на практиці.

Визначаючи рівень знань, слід брати до уваги:

- глибину і міцність знань;

- рівень мислення;
- вміння синтезувати знання по окремих темах;
- вміння складати розгорнутий план відповіді;
- давати точні формулювання;
- правильно користуватись понятійним апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- виконання навичок і прийоми виконання семінарських завдань.

Навички самостійної роботи передбачають:

- навички пошуку необхідної літератури;
- орієнтацію в потоці інформації по обраній спеціальності;
- навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи.

Уміння застосувати знання на практиці - реалізація на семінарських заняттях.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, в балах і за шкалою ECTS

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	84-96			
10	90-93			
9	85 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
6	70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40 – 59	Незадовільно („не зараховано")	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не

2	21 – 40			виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1	1 – 34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , потрібні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна основна

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI/ *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. с.572 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18(2.05.2003). Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Земельний Кодекс України: Закон України № 2768-III від 25 жовтня 2001 року. *Урядовий кур'єр*. 15 листопада 2001 року. № 211-212.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №13-14, № 15-16, № 17 . Ст.112; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003 та змінами від 31.03.2019р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003 № 40(03.10. 2003). Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Про Акціонерні товариства: закон України №514-VI від 17.09.2008 р. та змінами від 01.01.2019р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2008, № 50-51, ст.384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
8. Про Антимонопольний комітет України: Закон України № 3659-XII від 26.11.1993 та змінами від 19.09.2019. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 50(14.12.1993). Ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
9. Про банки і банківську діяльність Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Про вдосконалення державного регулювання у сфері зайнятості населення та ринку праці в Україні: Указ Президента України № 1073/2005 від 11.07.2005. *Офіційний вісник України*. 2005. № 2829.07.2005. Ст. 1614 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073/2005#Text>

11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення Законпроект від 20.09.2019 №2178-10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
12. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України № 1555-VIII від 01.07.2014 із змінами від 03.07.2018р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 34, ст.1173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
13. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України № 1602-III від 23.03.2000 із змінами від 02.12.2012. *Голос України*. 2000. 5 травня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
14. Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Закон України від 09.04.2004 № 1676-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 32. ст.384 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>
15. Про Державний бюджет України на 2019 рік Закон України № 2629-VIII від 23.11.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19>
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України № 1533-III від 02.03.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 22 (02.06.2000). Ст.171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
17. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України №1629-IV від 18.03.2004 із змінами від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
18. Про зайнятість населення: Закон України № 5067-VI від 05.07.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24 (14.06.2013). Ст. 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
19. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
20. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР/ URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
21. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року №2210 – III // *Український кур'єр*. 2001, №50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
22. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 за № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст.238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
23. Про обіг земель сільськогосподарського призначення: Проект Закону України від 4 жовтня 2010р.
24. Про оплату праці : Закон України № 108/95 від 24 березня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17(25.04.1995). Ст.121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України 2697-VIII від 28.02.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>
26. Про оренду державного та комунального майна: Закон України № 157-IX від 03.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>

27. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. *Урядовий кур'єр*. 1998. № 203-204. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>
28. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 за № 962-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. N 39(26.09.2003). Ст. 349. Редакція від 18.12.2017
29. Про прожитковий мінімум: Закон України №966-XIV від 15.07.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14>
30. Про приватизацію державного і комунального майна Закон України № 2269-VIII від 18.01.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 12. ст.68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
31. Про природні монополії: Закон України № 1682-III від 20.04.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30(28.07.2000). Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
32. Про ратифікацію Протоколу до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами про Рамкову угоду між Україною та Європейським Співтовариством про загальні принципи участі України в програмах Співтовариства: Закон України від 21.09.2011 №3764-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3764-17#Text>
33. Про ратифікацію Угоди між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулюванням криз: Закон України №137-VI від 06.03.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-17#Text>
34. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі: Закон України № 250-VI від 10.04.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250-17> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049#Text
35. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. *ВВР України*. 1991. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
36. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5007-VI від 21.06.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 19-20 (17.05.2013). Ст. 190 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
37. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
38. Про фермерське господарство: закон України № 973-IV від 19.06.2-18. та змінами від від 15.08.2018. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. стаття 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
39. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз: Закон України № 994_850 від 18.06.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850.
40. Про концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова Кабінету Міністрів України № 1359-XIV від 24.12.1999. *Офіційний вісник*. 2000. № 1 (21.01.2000). Ст. 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text>
41. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про інтенсифікацію співробітництва України з Європейським Союзом у рамках єврорегіонів та перспективи транскордонного співробітництва: Постанова Верховної Ради

України від 27.06.2007 №1242-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1242-16>

42. Про заходи щодо активізації євроінтеграційного прикордонного співробітництва: Указ Президента України №1236/2007 від 19.12.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236/2007>.

43. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки / Верховна Рада України. Офіц. вид. *Відомості ВВР*. 1998. № 38 (13.10.1998). Ст. 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>

44. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0139-02#Text>

45. Національна економічна стратегія до 2030 року: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

Основна

1. Основи економічної теорії : навч. посіб. / Т. Ф. Ларіна, Н. В. Павленко, В. Ю. Прокопенко та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП В.П. Тарасенко, 2015. 310 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
2. Основи економічної теорії та судової бухгалтерії: навч. посіб. /Т.Ф. Ларіна, Н.В. Павленко, С.О. Ткаченко, В.А. Фурса; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 328 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
3. Камінська Т. М. Основи економічної теорії. 2-е вид., випр. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 222с. URL: <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/74988.pdf>

Допоміжна

1. Банківська система України: монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренева, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 187 с. URL: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BS/Koreneva_001.pdf
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М. Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А. Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС. 2017. 192 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1178>
3. Економічна теорія / Н. П. Мацелюх, Л. М. Касьяненко, І. А. Максименко [та ін.] ; Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 478 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ, т. 56).
4. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник / [В. М. Тарасевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича. К. : Знання, 2012. 206 с. : рис., табл. (Вища освіта XXI століття).
5. Калина А. В. Ринок праці (національний та міжнародний аспекти). К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. 216 с.: іл. Бібліогр. : с. 210-213. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/rynok_praci.pdf
6. Конституційні засади економічної системи України : монографія / В.А. Устименко, Р.А. Джабраїлов, В.М. Кампо, Р.О. Коваленко, М.В. Савчин / НАН України. Ін-т економіко-правових досліджень. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток», 2011. 258 с. URL: https://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Constitution_economics_book_IEPD_2011.pdf
7. Лук'янихіна О.А. Наукові засади раціонального природокористування в регіонах [розділ підручника]. // Регіональна економіка: підручник/ за заг. ред.

- О.М.Бандурки, О.В. Носової / О.М.Бандурка, О.В. Носова, І.Л.Райнін та ін. Харків: Золота миля, 2015. 336 с., С. 269-279.
8. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с. URL:https://idss.org.ua/arhiv/monografia_2019.pdf
  9. Молдован О. О. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми: аналіт. доп. К. : НІСД, 2014. 48 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Moldavan_ekon-ea5f2.pdf
  10. Мочерний, С.В. Економічна теорія [текст] : Посібник. К.: Академія, 2011. 656с.
  11. Організаційно-економічний механізм протидії злочинам в економічній сфері : монографія / За ред. Черевка О.В., Мігус І.П., Гнилицька Л.В. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А. Черкаси, 2016. 466 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4048/1/55153536.pdf>
  12. Основи економічної теорії: підруч. / за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків: Право, 2016. 448 с. URL:
  13. Підприємництво, торгівля і біржова діяльність: підручник / під заг. ред. І. М. Сотник, Суми. 2018. 572 с. <file:///C:/Users/A351~1/AppData/Local/Temp/6808472.pdf>
  14. Пушкаренко П.І. Економічна теорія : Модульний курс: підручник. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2011р. 384с.
  15. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytsky.pdf
  16. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / [Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А.]. К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryyemnytstvo_pidruchnyk.pdf
  17. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України / Аналітична доповідь / В.Сіденко (керівник проекту) та ін. Київ: Заповіт, 2017. 182с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2017_svit_ecovom_Annotation.pdf
  18. Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання : аналіт. огляд / [упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Титко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 152 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovi-zaxodi/zbirniki/2017/tin_ekon.pdf

Наукові статті

1. Vdovichena , O., Vidomenko , O., Tkachuk, S., Zhuzhukina , N., & Lukianykhina , O. (2022). The use of information in the world economy: globalization trends. *Futurity Economics&Law*, 2(4), 4–11. <https://doi.org/10.57125/FEL.2022.12.25.01>
2. Kolmykova Tatiana International Integration in Innovative Development of Economy / T. Kolmykova, O. Lukianykhina, N. Baistriuchenko, V. Lykianynkhin // Problems and Perspectives in Management. 2015. №1. P. 203-207 URL:<https://businessperspectives.org/journals/problems-and-perspectives-in-management/issue-1-cont-4/international-integration-in-innovative-development-of-economy>
3. Lukianykhin V., Lukianykhina O., Provozin N. "Bottleneck" in the system of state governance through complex ecological programs realization in Ukraine. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2018. № 3. С. 7-14. DOI: 10.21272/1817-9215.2018.3-1. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/76973/1/Lukianykhin_Lukianykhina_Provozin_visnyk.fem.pdf

4. Svitlana Rybalchenko, Olena Lukianykhina, Chinara Alamanova, Volodymyr Saienko, Tatiana Sunduk Anti-crisis management of banking institutions: current problems and prospects for improvement. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Збірник наукових праць. № 5 (46), 2022. С.29-39. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.46.2022.3907>
5. Артџомова Т. І. Європейські цінності: ліберальна доктрина крізь призму методології політичної економії. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 5-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_3.
6. Бандура О.В. Загальна модель економічних циклів – модель кумулятивної неефективності ринків. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С. 86-100. URL: <https://doi.org/10.15407/etet2016.01.086>
7. Бандура О.В. Ефективність монетарної (регуляторної) політики та сталі зростання. *Економічна теорія*. 2017. № 1. URL: <https://doi.org/10.15407/etet2017.01.077>
8. Безух О. Товар і майнові відносини в умовах економічної конкуренції. *Підприємництво господарство і право*. 2017. № 4. С.54-58. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/12.pdf>
9. Блага В.В. Марченко І.Ю., Кобзарєва Г.Ю. Приватизація державного майна як шлях виходу з кризи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип.10. С.140-143. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/30.pdf>
10. Бурлай Т. В. Оновлення соціального виміру Євросоюзу: основні причини, підходи ЄС та орієнтири для України. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 69-83 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2017_2_7.
11. Відлер О. М. Теоретичні підходи до визначення поняття механізми державного управління у сфері протидії нелегальній міграції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. Вип. 3. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2016/21.pdf
12. Вовчак О.Д., Хмельярчук М.І. Теоретичні засади та методичні рекомендації формування концепції соціально-економічного розвитку України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2014. Випуск 5. Частина 1. URL: [http://Nvkhdu_en_2014_5\(1\)_5.pdf](http://Nvkhdu_en_2014_5(1)_5.pdf)
13. В. О. Лук'янихін, О. А. Лук'янихіна, А. Ю. Андрєєв, М. І. Діденко Міграційні виклики на Європейському ринку праці в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід*. № 24, 2022. С.58-64. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.24.58>
14. Грабинська І.В. Лаба І. З. Еволюція економічних теорій міжнародного переміщення капіталу. *Економічний простір*. 2015. №99. С.23-36. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2015_99_5%20\(7\).pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2015_99_5%20(7).pdf)
15. Дугінець Г. В. Людський капітал в умовах розвитку глобальних ланцюгів створення вартості. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2016. Вип. 41(2). С. 24-30. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2016_41\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2016_41(2)_6).
16. Дюк А. А. Еволюція теоретичних положень концепції соціального підприємництва. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2019. Вип. 809. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_ec_2019_809_3
17. Єсінова Н. І. Сучасні проблеми якості трудового життя населення України. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2018. Вип. 2. С. 165-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2018_2_16
18. Єфименко Т. І. Система управління державними фінансами України: проблеми економічної безпеки. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 28-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_11-12_4
19. Жаліло Я.А. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С.39-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_5.

20. Жукова Л.Ж. Альтернативність економічного розвитку держави з погляду інституційного підходу перетворень. *Економічна теорія*. 2016 № 3. С.33-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_2_4
21. Зелінська А.М., Копитова І.В. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку праці в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С.562-565. URL: <http://global-national.in.ua/archive>
22. Зюрь Д. В. Сутність та чинники розвитку економічної системи. Державне будівництво. 2016. № 2. С. 1-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2016_2_6
23. Йолтуховська О. Ю. Сутність поняття "капітал": історичний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 3. С. 8-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_3_4.
24. Іванів Н. І. Теорія походження грошей. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №1. С.118-122. URL: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo02/part_1/30.pdf
25. Івченко Л. В., Удовик Н.Л. Власний капітал: джерела формування та функції. Молодий вчений. 2016. № 1(1). С. 55-59. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_2_30. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1(1)_15)
26. І.Є. Семенча, Ю.М. Калашнікова Інфляційні процеси в Україні: проблеми сьогодення та причини виникнення. *Вісник ХДУ Серія Економічні науки*. 2020. № 39. С. 97-101. URL: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/676>:
27. Кольоса Л.Л. Формування земельної ренти та особливості її перерозподілу в аграрній сфері. *Формування ринкових відносин в Україні*. №8 (183). 2016. С.57-60. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/frvu_2016_8_16.pdf
28. Кораблін С.О. Національний бізнес-цикл і доходи Зведеного бюджету України: підходи до оцінки кількісного впливу. *Економічна теорія*. 2016. № 2. С.46- 63
29. Коробська А.О. Проблеми становлення ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні. *Економіка АПК*. 2019. № 4. С. 106-115. URL: http://eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2019/04/eapk_2019_4_p_106_115.pdf
30. Костриця В. І., Бурлай Т. В. Сучасна політика ЄС щодо скорочення неформальної зайнятості та адаптація її підходів в Україні. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 3. С. 32-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_3_9
31. Крючкова І. В. Економічна теорія та природний закон. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 5-28. URL: : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_3.
32. Кудряшов В. П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень. *Економіка України*. 2018. № 6. С. 26-43. http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_6_4
33. Купчак Б.Ф. Підприємництво: суть та умови здійснення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.2. С. 243-249. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/21_2/243_Kup.pdf
34. Лагутін, Василь Монополія та конкурентна політика: політико-економічні проблеми. *Економічна теорія*. 2015. № 4. С.89-96.
35. Лазебник Л. Л. Оновлення основних засобів в Україні: проблеми їх амортизації та використання. *Економіка України*. 2018. №8. С. 62-74.
36. Лайко О.І. Вдосконалення інституціонального забезпечення стратегічного інвестування в значущих видах економічної діяльності. *Економіка: реалії часу*. 2013. №2(7). С.171-180
37. Леонова О. О. Сутність та місце тіньової діяльності підприємств в структурі економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAG_E_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2016_2_4.pdf

38. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. *Економіка України*. 2018. № 3. С. 3-18
39. Литвинова О. Н., Панчишин Н. Я., Коломийчук В. С. Товарна організація виробництва в ракурсі сучасної системи охорони здоров'я. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2014. № 4. С. 64-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2013_4_15
40. Лихогруд О. М. Земельна рента та особливості її формування в умовах урбанізації. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 2. С. 123-126 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2016_2_29
41. Лібанова Е. Нерівність в українському суспільстві: витоки та сучасність. *Економіка України*. 2014. N 3. С. 4-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_3_2
42. Лукашова Л. В. Імперативи розвитку малого підприємництва в Україні. *Економіка України*. 2018. N 9. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_11.
43. Лук'янихіна О.А. Вплив корупції як асоціального економічного явища на перспективи реалізації євроінтеграційних цілей України. *EUROPEAN INTEGRATION OF ECONOMICS, EDUCATION AND LAW: Proceedings of the International Scientific Conference, March 22-23, 2018*. Warsaw: BMT Eridia Sp. z o.o. Wydawnictwo Erida, 2018, p. 352. P.184-187 URL: <http://www.otei.odessa.ua/wp-content/uploads/2018/03/Warsawa-International-Conference-2018.pdf>
44. Лук'янихіна О.А. Рейдерство: причини та негативні наслідки для розвитку ринкового бізнес-середовища в Україні. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 лист. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С.259-261. URL: file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0/Downloads/Kharkivs%20natsionalnyi%20universitet%20nutrishnikh%20sprav%2025%20rokiv%20dosvidu%20ta%20pohliad%20u%20maibutnie_1994_2019.pdf
45. Лук'янихіна О.А. Управління державним боргом як запорука фінансової безпеки держави. *Актуальні питання безпеки фінансової системи держави*: зб. наук. праць Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., 21 лютого 2014, ХНУВС. С.186-190.
46. В. О. Лук'янихін, О. А. Лук'янихіна, А. Ю. Андрєєв, М. І. Діденко Міграційні виклики на Європейському ринку праці в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід*. № 24, 2022. С.58-64. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.24.58>
47. Лук'янихіна О., Лук'янихін В. О., Білокур І. Виклики для регіонів України у період воєнного стану. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)* : Міжнародна науково-практична конференція (17 червня 2022 р. Одеса) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 887-890. URL: <http://surl.li/enlda>
48. Лук'янихіна О.А., Александрова Л.І. Гендерно-орієнтовне бюджетування: стан та перспективи впровадження в Україні. *Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції*: Збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 24-25 травня 2019 року) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 160-163. URL:<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6618>

49. Лук'янихіна О.А., Лук'янихін В.О. Аналіз чинників до навчання у студентів-іноземців через теорію потреб. Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі: збірник наукових праць / [упор. Л. В. Біденко]. Суми: Сумський державний університет, 2017. Вип. 4. С.220-227.
50. Лук'янихіна, О.А., Лук'янихін, В.О. Діяльність правоохоронних органів у контексті забезпечення державою суспільних благ. Шлях успіху і перспективи розвитку» (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.) / редкол.: Д. В. Швець (голова), О. М. Бандурка, С. М. Гусаров та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. С.283-286. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9722>
51. Лук'янихіна О. А., Розанова О.М. Інформаційне суспільство як сучасний етап розвитку людства – виклики та можливості. *25 років становлення Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього*: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 лютого 2020 року, м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2020. С. 385-387.
52. Луніна І. О., Білоусова О. С. [Реформування податку на прибуток підприємств у контексті забезпечення стійкості державних фінансів](#). *Економіка України*. 2018. №7. С. 46-58.
53. Магас В. М. Підприємництво та конкуренція – основні чинники розкриття економічного потенціалу суспільства. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 44-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_5.
54. Мазіна О. І. Людський капітал: проблеми оцінювання і збереження. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. №8(146). С. 95-103.
55. Мазуров С.А. Сутність поняття "робоче місце" на мікро- та макрорівнях економіки [Ринок праці та зайнятість населення](#). 2016. № 1. С. 41-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_1_11
56. Мамонтова Н. А. Огляд теорій вартості та грошей. *Економічні науки*. С.128-132. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_3_1/pdf/128-132.pdf
57. Мардус Н. Ю. Процес товарно-грошових відносин у концепції дослідження внутрішнього ринку товарів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 17, частина 1. С.149-152 URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/35.pdf
58. Матвієнко Р. О. Економічна система та її роль в організації регіонального простору: специфіка та елементи. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*. 2014. С. 152-155. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAG_E_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2013_5_18.pdf
59. Матусевич К. М. Методологічні суперечності теорій вартості та грошей. *Економічна теорія та історія економічної думки*. 2013. С.8-14.
60. Мельник О. В. Результативність управління капіталом вітчизняних промислових підприємств. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6. С. 104-109.: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_6_20.
61. Мельник Т. М. [Зовнішня торгівля послугами у контексті постіндустріального розвитку України](#). *Економіка України*. 2018. №9. С. 26-36. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_4.
62. Михайлова Ю.Г., Самотоєнкова О. В. Аналіз динаміки середньої заробітної плати в Україні. *Статистика – інструмент соціально- економічних досліджень : збірник наукових студентських праць*. Випуск 3. Частина І. Одеса, ОНЕУ. 2017. С. 106-113 Кошук Т. URL:

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6560/1/Аналіз%20динаміки%20середньої%20заробітної%20плати%20в%20Україні.PDF>

63. Мозоль Наталія Правове забезпечення євроінтеграційних процесів України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №9. С.170-174
64. Момот Т.В., Ващенко О.М., Тесленко Р.Ю. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 15. С. 169-177. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-15-2018.pdf>
65. Мягких І.М. Особливості приватизаційних процесів та формування стратегії приватизації в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. №9. С.19-22. URL: http://ecfipr_2013_9_7.pdf
66. Оголь Д. О. Економічне зростання: сутність, якість і стійкість. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №2. 67 – 72
67. Орел В. М., Корнієцький О. В., Орел А. М. Вплив глобалізації на економічні системи національної економіки АПК в умовах конкурентоспроможності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 1. С. 27-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_1_9.
68. Осецький В. Л. Кириченко Є. М. Людський капітал в структурі національного багатства країни. *Економічна теорія*. 2019. № 3. С. 29-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_3_4.
69. Пасемко Г. П. Проблема розподілу земельної ренти в сучасній економічній теорії. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки*. 2013. № 4. С. 46-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2013_4_8
70. Пігуль В. В. Стан сучасного ринку праці України. *Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. 2016. № 13. С. 174-179. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2016_13_27.
71. Пилипенко Г. М. Еволюція марксизму в XX ст. *Економічна теорія*. 2018. № 2. С. 16-24. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2018/2/EV20182_016-024.pdf
72. Подлесна В. Г. Соціально-економічні цикли в умовах цифрової економіки. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 29-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_4.
73. Потьомкіна О. В. Сутність поняття "людський капітал" в різних економічних теоріях. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 24-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_3_5.
74. Прищенко Н. А. Тіньова економіка, сутність, прояви, соціально-економічні наслідки. *Наукові записки. Серія: Право / Ред. кол.: Є. Ю. Соболь, В. Г. Гриценко, О. В. Батанов та ін. Випуск 4. Кропивницький : ТОВ «Полімед-Сервіс», 2018*. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2869>
75. Пишк Б.І. Сучасні напрями дослідження у сфері управління стійкістю грошового обігу: методологічний аспект. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/8.pdf
76. Радіонов Ю. Використання бюджетних коштів в Україні: тенденції, проблеми і шляхи їх вирішення. *Економіка України*. 2016. № 2. С. 16-37.
77. Рибалкін В.О. До методології формування економіки знань у концепції постіндустріального суспільства. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С.26-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_4
78. Риндзак О. Т. Інгібування міграційних втрат людського потенціалу України. *Економіка України*. 2019. № 9-10. С. 79-91.

79. Рудь М. М. Податкові інструменти в регулюванні розвитку економіки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 14. Ч.1. С.210-212. URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_1_2017ua/44.pdf
80. Рябініна Л. М. Проблеми використання теорії сучасних грошей-нетовар на практиці. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2016. № 1. С. 255-266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2016_1_30
81. Рябошлик Володимир П'ять постулатів нової економічної теорії (економічна теорія відновленої безперервності). *Економіст. Серія Економічні науки*. 2016. №1. С.53. URL: [http://econ_2016_1_15%20\(1\).pdf](http://econ_2016_1_15%20(1).pdf).
82. Свердан М. М. Ринкова економіка та засоби забезпечення ефективності її функціонування. *Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]*. 2014. Вип.3. С. 97-101 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2014_3_20
83. Свищук А. Методологічні засади податкового регулювання. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2014. №5. С. 89-104.
84. Сергій Бенедисюк, Юлія Янюк Перспективи запровадження ринку землі в Україні. *Юридична газета*. 2019. №33-34 (687-688). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/perspektivi-zaprovadzhennya-rinku-zemli-v-ukrayini.html>
85. Сидорович О. Ю. Інституціональні проблеми економічного розвитку. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 19-33.
86. Сіденко В. Вплив електронної торгівлі на еволюцію організаційних форм міжнародної економічної діяльності. *Економічна теорія*. 2020. № 3: 83-106. URL: http://etet.org.ua/docs/ET_20_3_83_uk.pdf
87. Сіденко В.Р. Методологічні засади аналізу глобальних кризових процесів. *Економічна теорія*. 2016. № 2. С.46- 63
88. Сімків Л. Є. Економічне зростання як індикатор якості економічних реформ. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. № 2. С. 66-69 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2015_2%281%29_13
89. Скрипниченко М. Макроекономічна збалансованість і критичні дисбаланси в економіці України. *Економіка України*. 2015. № 2. С. 4-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_2_2
90. Солов'яненко Н. Земельна рента в сільському господарстві: методичні підходи до її визначення. *Землевпорядний вісник*. 2015. № 10. С. 40-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zv_2015_10_11
91. Степаненко С. С. Пріоритетне значення товарного виробництва для стабільного розвитку та подолання кризових явищ в економіці. *Вісник Національної академії державного управління*. С.252-258. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua>
92. Ступень Р.М. Сутність ринку земель сільськогосподарського призначення. *Економіка АПК*. 2015. № 9. С. 106-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2015_9_16
93. Ступень Р.М. Теоретико-методологічні засади формування та розподілу земельної ренти в аграрному секторі економіки. *Ефективна економіка*. 2017. №8. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6858>
94. Сьомченко В. В. Засипко К. О. Заробітна плата як соціально-економічна категорія. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 1. С. 121-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2016_1_17
95. Табанова А. І., Сало Я. В. Інноваційні форми зайнятості в сучасній економіці України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №. 30 (69), № 1. С. 95-99. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/20.pdf

96. Тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2018 року. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
97. Тимчишин-Чемерис Ю. В. Вплив еволюційних процесів на форми грошей. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2017. № 1. С. 132-138. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1\(2\)__28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1(2)__28).
98. Уманців Ю. М., Міняйло О. І. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 37-49.
99. Федунчик Л. Г. Ринок праці в Україні: проблеми та напрями їх вирішення. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2. С. 31-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_2_8
100. Фролова Н. Б. Податкове навантаження на працю, капітал і кінцеве споживання в умовах дії Податкового кодексу України. *Економіка України*. 2014. № 8. С. 47-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_8_5
101. Харазішвілі Ю. Світло і тінь економіки України: резерви зростання та модернізації. *Економіка України*. 2017. № 4. С. 22-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_4_3
102. Ханова О.В., Скібіна С.О. Сталий розвиток країн ЄС: методика й індикатори оцінювання. Проблеми економіки. 2017. № 3. С.20-32. URL: https://www.problecon.com/annotated-catalogue/?year=2017&abstract=2017_03_0
103. Цимбал Л. І. Інтелектуальний потенціал розвитку економіки в глобальному середовищі: український контекст. *Економіка України*. 2019. № 1. С. 34-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2019_1_4
104. Чабан В.Г. Земельна рента як об'єкт земельних відносин в аграрному секторі. *Збалансоване природокористування*. 2017. №11. С. 96-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2017_1_21.
105. Черевко Г. Ринок землі і держава. *Аграрна економіка*. 2015. Т. 8, № 3-4. С. 18-23. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/2015_8_3-4_5.pdf
106. Чечель О. М. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Вісник АМСУ. Серія «Державне управління»* № 2 (9), 2013 р. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/388/1/18.pdf>
107. Шевченко Л.С. Нематеріальна економіка та управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу. *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 3. С. 217-351. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2013_3_25
108. Шевчук В. О. Знання як чинник виробництва: дискусійні питання. *Водний транспорт*. 2016. Вип. 1. С. 130-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodt_2016_1_23.
109. Шелудько Н. М. Згортання нетрадиційної грошово-кредитної політики: обмеження і перспективи. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 68-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_7.
110. Юр'єва П. Б. Генезис форм міжнародної економічної інтеграції та їх класифікація. *Бізнес-навігатор*. 2020. Випуск 3 (59). С. 29-33. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/59_2020/7.pdf
111. Яременко О. Г. Економічна теорія у сучасному дискурсі. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 93-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_9.
112. Яременко О. Державний борг і потреба в інституційних реформах. *Економіка України*. 2015. № 6. С. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_6_10
113. Яценко О. М. Ускова Д. С. Сучасні детермінанти та форми міжнародних торговельних суперечок. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* :

зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», ф-т Міжнар. екон. відносин ; [редкол.: М. М. Палінчак (голов. ред.) та ін.]. Ужгород : Вид. дім «Гельветика», 2019. Вип. 28, ч. 2. С. 173-176. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/123456789/32685>

114. Яхно Т. П., Шимановська-Діанич Л. М. Теорії добробуту як теоретичне підґрунтя для визначення сутності сучасного споживчого ринку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Випуск 3 (131). С. 140 URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20183\(131\)/sep20183](http://ird.gov.ua/sep/sep20183(131)/sep20183)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua/> — офіційний сайт Кабінету міністрів України.
3. <http://www.minfin.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
4. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> – офіційний сайт Міністерства економіки
5. <http://www.bank.gov.ua/> - офіційний сайт Національного банку України.
6. <http://www.worldbank.org/> - офіційний сайт Світового банку.
7. <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/docs-list/spf-reports.html> - офіційний сайт Фонду державного майна.
8. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сай Державної служби статистики України.
9. <http://old2.niss.gov.ua> – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень
10. <https://amcu.gov.ua/--> офіційний сайт антимонопольного комітету України
11. <http://www.nbuv.gov.ua> – електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
12. <http://www.business-inform.net/thematic-search/> – сайт журналу «Бізнес-інформ»